انواع کاربرد «وجوب» در فقه

شاگرد: اینکه فرمودید «یجب» به‌معنای عتاب است، در کتب دیگر هم هست؟

استاد: این را مرحوم شیخ در تهذیب دارند. درجایی‌که می‌فرمایند نمازِ وقت اختیاری دارد و بعدش وقت اضطراری است. برای مکلف جایز نیست که آن را عقب بیاندازد. صاحب حدائق در اینجا به اینشان تند می‌شوند. تند شدن اینشان بیخودی است. مرحوم شیخ خودشان یک مطلبی را می‌گویند که جای دوری نرفته است. اصلاً من در فدکیه برای آن عنوان باز کرده‌ام: کاربرد موارد وجوب. شما برای مواردی‌که به‌طور واضح استحباب است، کلمه وجوب را به کار می‌بردید. چرا؟ به‌خاطر حکمت‌هایی که خودش مباحثه مفصلی می‌شود. ادبیاتی که شارع در تبلیغ شرع برای متشرعه انجام داده چه ظرافت‌کاری‌هایی را به کار برده است. آن برای خودش دم و دستگاهی دارد. مثلاً برای غسل جمعه چه تعبیراتی برای «یجب» آمده است. حتی برای قنوت. در قنوت هست که از حضرت سؤال می‌کنند من یادم رفت، حضرت می‌فرمایند «اعد صلاتک»؛ نمازت را اعاده کن. ما بودیم و این روایت چه می‌گفتیم؟ می‌گفتیم واجب وضعی است. یعنی حتی وجوب تکلیفی هم ندارد. ولی نزد شیعه الآن واضح و آشکار است که این برای فضیلت است. «اعد» یعنی به قدری فضیلت داشت که حیف است. فرد دیگری از نماز را بیاورد که امتثال عقیب الامتثال است. از موارد روشن بر اینکه امتثال عقیب الامتثال ممکن است، مثل اعاده فرادی به جماعت، همین است. حضرت می‌فرمایند قنوت نیاوردی یک فرد جدیدی بیاور. فردی از امتثال است. فردی است که افضل است. یختار الله احبهما الیه.

بازبینی #1
ایجاد شده 24 مه 2026 13:14:52 توسط ... .
به روزرسانی شده 24 مه 2026 13:15:15 توسط ... .